

Beantwoording technische vragen

Vergadering	Commissievergadering	Datum 3-apr-17
Vragensteller	Theo Logtenberg CDA, Johan Wiltvank PvdA, Anne Nijburg CU, Hans de Graaf D66, Reint Warmelink, VVD	
Agendapunt/onderwerp	Beleidsplan Duurzaamheid 2017 - 2025	
Eenheid	Ruimtelijke Ontwikkeling	
Contactpersoon	I. van Oenen	
Contactgegevens	i.vanoenen@dalfsen.nl (0529) 48 82 38	

Algemeen: de detailuitwerking van de doelen uit de beleidsnota volgt in het uitvoeringsplan. Onder elke doeluitwerking hangen meerdere projecten, 44 in totaal. Het college stelt het uitvoeringsplan op, plaatst het op het RIS en rapporteert jaarlijks over de voortgang. Dit gebeurt via de DDI + toelichting.

Vraag	Antwoord
Totaalplaatje doelen en activiteiten voor behalen CO ₂ /energieneutraliteit 2025 (CDA)	<p><u>Aanpassing doorgevoerd in beleidsplan: DDI krijgt een extra balk die resumerend relateert aan energieneutraal. Klimaatmonitor is basis. Zie ook antwoord bij de laatste vraag in deze tabel.</u></p> <p>Geen CO₂-meetlat, want CO₂ is in de kadernota vervangen door energieneutraal (en verbreed naar koploperschap). Energieneutraal is een werkbaarder begrip dan CO₂, zoals al tijdens de eerste werkconferentie in 2016 is benoemd. De duurzame dorpen hebben daarom het werken met 'energie in balans' aangedragen. Het begrip CO₂ blijkt niet tastbaar en niet beïnvloedbaar genoeg op het niveau van een gemeente (het overgrote deel van CO₂ in de lucht wordt elders veroorzaakt) om er gemeentelijke doelen op te kunnen baseren. Vanwege die minimale beïnvloedbaarheid werkt CO₂ ook niet om er particulieren, bedrijven, instanties mee te stimuleren richting verduurzamingsacties. En dat laatste is wel één van de doelen van het duurzaamheidsbeleid.</p>
Oplossingsmixen CO ₂ - of energieneutraliteit 2025 of daarna (CDA)	<p>Op voorhand een ideale energiemix voor de gemeente Dalfsen benoemen is niet mogelijk.</p> <p>Zie boven voor toelichting begrip CO₂.</p> <p>In de kadernota staat in paragraaf 3.2 wat nodig is om in 2025 als gemeente volledig energieneutraal te zijn. Dat kunnen 60 windturbines zijn of 350 hectare zonnepark. Een mix van grootschalige duurzame technieken is ook mogelijk. Bijvoorbeeld: 10 grote windmolens + 100 kleine windmolens + 100 ha zonneveld + 300 grote zonnedaken + 10 grote en 100 kleine biogasinstallaties + 50 grote WKO-systemen.</p>

	<p>Op voorhand een ideale energiemix voor de gemeente Dalfsen benoemen is niet mogelijk.</p> <p>Er zijn namelijk talloze varianten mogelijk, die van even zovele aspecten afhankelijk zijn. Denk aan regelgeving, draagvlak, rendement, maar ook aan de belangrijke rol van lokale initiatieven. Lokale initiatieven zijn belangrijk, omdat de gemeente niet zelf een lokaal energiebedrijf is. Bovendien zal de uitkomst van het te houden enquête-onderzoek onder bewoners bepalend zijn over welke vorm wel en welke niet gewenst is in de gemeente Dalfsen.</p>
<p>Onderzoek kansen en mogelijkheden voedselproductie landbouwgrond en voorbeeldprojecten (CDA)</p>	<p>Past in de doeluitwerking 'Duurzame energieopwekking' in het uitvoeringsplan.</p> <p>Uitgangspunt is regelgeving en draagvlak voor initiatieven voor het lokaal opwekken van duurzame energie op maat te organiseren.</p> <p>'Op maat' betekent dat alle aspecten meewegen. Eén van deze aspecten is de waarde van landbouwgrond - sec voor voedselproductie, en/of meer in het licht van multifunctionele landbouw?</p> <p>Voorbeeldprojecten vanuit de sector zelf (bv. LTO) zijn een zinvolle inspiratie voor de doeluitwerking 'Duurzame energieopwekking'.</p>
<p>In beeld brengen van verschillende duurzaamheidsregelingen om te benutten wat er nu al is (CDA)</p>	<p>Dit is inderdaad de eerste stap die bij de uitwerking van het duurzaamheidsfonds/garantie opgepakt zal worden.</p> <p>Bij de uitwerking wordt aanvullen op bestaande regelingen de insteek, geen dubbeling.</p> <p>Er zijn vanuit provincie en Rijk op het gebied van milieu en duurzaamheid verschillende regelingen voor energieopwekking en -besparing, hernieuwbare energie, energiescans, biomassa, lokale energie-initiatieven, verduurzaming van woningen, in uiteenlopende financieringsvormen.</p> <p>Het Overijsselse Energiefonds heeft een aanpak en doelstellingen die vergelijkbaar zijn met die van Dalfsen. Het instapbedrag ligt hier hoog (1 miljoen).</p> <p>Voor de Dalfser regeling zal 'bijdragen aan de doelen van het Dalfser duurzaamheidsbeleid' een onderscheidende factor zijn, evenals de keuze en voorwaarden voor een (lager) instapbedrag. Specifieke invulling volgt in de uitwerking.</p>
<p>Mogelijkheden participeren in grootschalige energieproductie (CDA)</p>	<p>Bij de uitwerking van het duurzaamheidsfonds/garantie de mogelijkheid onderzoeken dat gemeente vanuit dit fonds ook zelf kan participeren in projecten voor duurzame opwek.</p>
<p>Opmerking pagina 41 gebieden 4,6 en 7 in relatie tot amendement (CDA)</p>	<p><u>Aanpassing doorgevoerd in beleidsplan: Toelichting bij kaart Structuurvisie Dalfsen 2012</u></p>
<p>Toegevoegde waarde duurzame buurtwerker t.o.v. duurzame dorpen (PvdA)</p>	<p>De meerwaarde van een buurtwerker kan zijn dat hij of zij mensen bereikt die niet uit zichzelf in actie komen voor het verduurzamen van woningen.</p>

<p>Stimuleren particulieren (vraag VVD)</p>	<p>De duurzame dorpen missen (soms) de menskracht/capaciteit om zelf de deuren langs te gaan. De inzet moet onderdeel zijn van een project, geen losse actie. Afstemming met de duurzame dorpen is noodzakelijk.</p> <p>De inzet van een buurtwerker/duurzaamheidscoach is een manier om doelen uit 'Energiebesparing' en 'Meer circulair' te halen en geen doel op zich. We zetten binnen deze thema's stevig in op het beïnvloedbare, zoals gemeentelijke en maatschappelijke panden ('practice what you preach'). Aanvullend blijft het stimuleren van woningeigenaren blijft belangrijk.</p> <p>Er bestaan al verschillende kanalen waar geïnteresseerde, pro-actieve woningeigenaren informatie en advies op maat kunnen krijgen. Ons Energieloket is een goed voorbeeld.</p>
<p>Noodzakelijke financiële voorzieningen voor ondersteunen fietssnelweg (PvdA)</p>	<p>Duurzaamheid wordt meer en meer een integraal thema. In het beleidsplan Duurzaamheid zijn daarom dwarsverbanden gelegd met bestaande beleidsprogramma's als afval, verkeer en gebouwenbeheer. Financiering komt niet altijd uit de duurzaamheidspot.</p> <p>De projectomschrijving voor (snel)fietsvoorzieningen in het beleidsplan duurzaamheid (paragraaf 4.6) geeft aan dat financiering via het Meerjarenprogramma Fiets zal lopen.</p> <p>Dit programma is een uitwerking van het in 2016 vastgestelde GVVP.</p>
<p>Mogelijkheden vergelijkbare maatstaf in plaats van CO2-neutraliteit in verband met meetbaarheid (PvdA/ChrU)</p>	<p>Zie antwoord bij eerste vraag in deze tabel.</p> <p>Het toevoegen van een overallbeeld uit de Klimaatmonitor aan de DDI combineert meerdere (landelijk beschikbare) energiecijfers en is daarmee breder en geschikter dan een CO2-scan.</p> <p>De Klimaatmonitor heeft ook een vergelijkingsfunctie voor gemeenten onderling.</p>

<p>Verdere toezeggingen</p>	<p>Dit volgt bij de uitwerking van paragraaf 4.7 'Duurzame energieopwekking' uit het beleidsplan duurzaamheid.</p> <p>De nu geldende criteria staan genoemd in paragraaf 4.7. Als bijlage bij de beantwoording van deze vragen is de Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden (Omgevingsvisie - provincie) toegevoegd. Hierin staan als criteria de Ladder van zon, ruimtelijke inpassing, maatschappelijke meerwaarde, draagvlak en het laten meedelen van de omgeving omschreven.</p> <p>Elk initiatief voor een zonnepark komt automatisch langs de raad, omdat een aanpassing of afwijking van het bestemmingsplan nodig is.</p> <p>Een gemeente kan aanvullende ruimtelijke bepalingen vastleggen. Als tijdens de doeluitwerking 'Duurzame energieopwekking' blijkt dat dit gewenst is (denk aan afstand tot huizen of maximale veldgrootte) kan dat niet in een duurzaamheidsplan verankerd worden. Dit hoort in het</p>
------------------------------------	--

	<p>bestemmingsplan buitengebied. Omdat de raad bevoegd is om aanpassingen of afwijkingen in de bestemmingsplansfeer vast te stellen, komt het college hiervoor altijd mee terug bij de raad. Aandachtspunt bij het vaststellen van ruimtelijke bepalingen in het bestemmingsplan is de (maatwerk)ruimte voor onderhandelingsruimte per project. Hoe meer regels, hoe minder regie en maatwerkmogelijkheden voor (lokale) partijen.</p>
<p>Om de raad periodiek te informeren over de uitvoering van het beleidsplan (CDA)</p>	<p>De insteek van paragraaf 7.2.4 uit het beleidsplan en het kopje 'Vervolg' in het raadsvoorstel is dat dit jaarlijks gebeurt. De DDI is de basis, aangevuld met een toelichting.</p>
<p>Te kijken naar mogelijkheden voor de plaatsing van kleine windturbines, m.n. bij bedrijven (ChrU)</p>	<p>Is één van de onderzoekspunten die genoemd staan in paragraaf 4.7.2 van het beleidsplan duurzaamheid.</p> <p>Aantal molens nodig per bedrijf is niet eenduidig, maar afhankelijk van de elektriciteitsvraag en de aanschafprijs en opbrengst (afhankelijk van o.a. stroomprijs, zelflevering en saldering) per turbine op een specifieke locatie.</p> <p>Verruiming of wijziging van de mogelijkheden valt binnen het ruimtelijk kader en gebeurt via het bestemmingsplan. Zie voor de werkwijze het antwoord hierboven bij de zonneparken.</p>
<p>Besluitregel 3 in het voorstel te wijzigen (D66)</p>	<p><u>Is aangepast in het raadsvoorstel.</u></p>

Bijlage: Handreiking kwaliteitsimpuls zonnevelden provincie

Handreiking kwaliteitsimpuls zonnevelden provincie

Ruimte voor zonnepanelen in de Groene Omgeving

De provincie Overijssel wil ruimte maken voor de aanleg van zonnepanelen. Ook buiten de steden en dorpen, in de Groene Omgeving. Voor alle nieuwe en grootschalige ontwikkelingen in de Groene Omgeving geldt dat een goede ruimtelijke inpassing verplicht is. Naast deze zogenaamde 'basisinspanning' kan het zijn dat er aanvullende kwaliteitsprestaties nodig zijn. Dit geldt ook voor de aanleg van zonnepanelen in de Groene Omgeving. De Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden helpt initiatiefnemers en gemeenten om - samen met omwonenden en andere belanghebbenden - een goede balans te bepalen tussen de ruimte voor ontwikkeling en de mate van aanvullende kwaliteitsprestaties.

1. Waarom?

Mede door de klimaatverandering groeit het besef dat de manier waarop wij op dit moment voorzien in onze energiebehoefte risico's met zich meebrengt voor onze toekomst. Dit maakt dat de provincie Overijssel een wezenlijke bijdrage wil leveren aan de energietransitie. Of, met andere woorden, aan de omschakeling van het gebruik van fossiele brandstoffen als benzine naar het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen zoals de zon, wind, biomassa en uit de ondergrond.

Zonne-energie is een belangrijke vorm van hernieuwbare energie voor Overijssel: gemiddeld kent onze provincie per jaar 1.377 zonuren. Omdat we zuinig en zorgvuldig om willen gaan met de ruimte in Overijssel, stimuleren we de toepassing van zonnepanelen op en aan gebouwen, in bestaand bebouwd gebied en op bestaande bouwvlakken. Op korte termijn is dit echter - vanwege de technische en fiscale beperkingen - niet voldoende om een wezenlijke bijdrage te leveren aan de energietransitie. Daarom bieden we ook in de Groene Omgeving ruimte voor de aanleg van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen, de zogenaamde 'zonnevelden'.

2. Goed om te weten

Wil jij een zonneveld aanleggen of speelt er een initiatief in jouw directe woonomgeving of gemeente? Dan is het goed om te weten dat we een aantal voorwaarden stellen aan de realisatie van zonnevelden in de Groene Omgeving. Hieronder vind je een overzicht van deze voorwaarden en een toelichting op de toepassing. Ook vind je referentiebeelden en voorbeelduitwerkingen en een procesaanpak die gevolgd kan worden om in goed overleg met omwonenden en andere betrokkenen tot de ontwikkeling van een zonneveld te komen. In de toekomst vullen we de handreiking nog verder aan met praktijkvoorbeelden.

Direct naar referentiebeelden en voorbeelden [[doorklikken / verwijzen naar hoofdstuk?](#)]

3. OF-WAAR-HOE

In Overijssel gebruiken we het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel om te bepalen of een initiatief mogelijk is, waar het past en hoe het uitgevoerd kan worden. Dit is ook van toepassing op initiatieven voor zonnevelden. Voordat nagedacht wordt over de ruimtelijke inpassing van een zonneveld (de hoe-vraag), zal altijd eerst onderbouwd moeten worden dat er vanuit de of- en/of de waar-vraag geen onoverkomelijke belemmeringen zijn.

Zolang er niet aan de energiedoelen is voldaan, is de of-vraag positief te beantwoorden: er is immers sprake van een noodzaak. De waar-vraag levert in veel gevallen ook geen belemmeringen op: zonnevelden zijn op voorhand nergens uitgesloten. Het ligt echter niet voor de hand om zonnevelden te realiseren binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS).

Meer over de energiedoelen [doorklikken / in papieren versie apart kader]

Meer over het doorlopen van de stappen van het uitvoeringsmodel (OF-WAAR-HOE) [doorklikken / in papieren versie apart kader]

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Om te bepalen of een initiatief bijdraagt aan onze ambities, gebruiken we het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel. In het uitvoeringsmodel staan de stappen of, waar en hoe centraal. Of een initiatief mogelijk is, wordt onder andere bepaald door provinciale generieke beleidskeuzes. Denk aan beleidskeuzes om basiskwaliteiten als schoon drinkwater en droge voeten te garanderen. Maar ook aan beleidskeuzes om overaanbod van bijvoorbeeld woningbouw- en kantorenlocaties - en daarmee grote financiële en maatschappelijke kosten - te voorkomen. De ontwikkelingsperspectieven geven richting aan waar wat ontwikkeld kan worden. In onze visie op de ruimte in Overijssel onderscheiden we zes ontwikkelingsperspectieven: drie voor de Groene en drie voor de Stedelijke Omgeving. Deze ontwikkelingsperspectieven schetsen een ruimtelijk perspectief voor een combinatie van functies en geven aan welke beleids- en kwaliteitsambities leidend zijn. De gebiedskenmerken spelen een belangrijke rol bij de vraag hoe een initiatief ingepast kan worden. Onder gebiedskenmerken verstaan we de ruimtelijke kenmerken van een gebied of een gebiedstype die bepalend zijn voor de karakteristiek en kwaliteit van dat gebied of gebiedstype.

De Overijsselse zonneladder geeft de voorkeursvolgorde aan voor het opwekken van zonne-energie. We rekenen niet elk initiatief afzonderlijk af op het doorlopen van de zonneladder. Wel vragen we gemeenten zich maximaal in te spannen om initiatieven voor zonne-energie zoveel mogelijk te integreren met bebouwing (trede 1 van de zonneladder).

In een apart kader:

De Overijsselse zonneladder geeft de voorkeursvolgorde aan voor het opwekken van zonne-energie:

Trede 1: eerst op daken en bouwwerken

Trede 2: aanvullend in de Groene Omgeving, niet zijnde natuur

4. Alleen toegestaan als tijdelijk (mede)gebruik

We verwachten dat op de lange termijn veldopstellingen van zonnepanelen in de Groene Omgeving niet meer nodig zijn, omdat innovatie en prijsdaling ertoe zullen leiden dat zonnepanelen kunnen worden verwerkt in gevelbekleding, beglazing en andere producten. De gronden willen we dan ook niet blijvend onttrekken aan de oorspronkelijke (vaak agrarische) bestemming. Dit betekent dat we de aanleg van zonnevelden in de Groene Omgeving alleen toestaan als tijdelijk (mede)gebruik. De maximale termijn is op 25 jaar gesteld. Dit is langer dan gebruikelijk. We doen dit omdat er, om een sluitende businesscase te krijgen voor een zonneveld, zicht moet zijn op een exploitatietermijn van ten minste 15 jaar.

5. Goede ruimtelijke inpassing verplicht

Ons buitengebied is mooi en dat willen we graag zo houden. Voor alle ontwikkelingen in de Groene Omgeving geldt dan ook dat een goede ruimtelijke inpassing verplicht is. Wat dit precies inhoudt, lichten we toe in het Werkboek Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving. In het kort komt het er op neer,

dat de aanwijzingen in de Catalogus Gebiedskenmerken gebruikt moeten worden bij ontwerp en realisatie, of een verfijning daarvan op gebiedsniveau van de gemeente waar de ontwikkeling speelt. Dit geldt ook voor zonnevelden.

[Werkboek Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving \[doorklikken naar pdf van het werkboek\]](#)

[Meer over de Catalogus Gebiedskenmerken \[doorklikken / in papieren versie apart kader\]](#)

[Catalogus Gebiedskenmerken](#)

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen willen we verbinden met bestaande gebiedskenmerken. De gebiedskenmerken spelen zo een belangrijke rol bij de vraag hoe een initiatief invulling kan krijgen. De gebiedskenmerken die we van provinciaal belang vinden, hebben we opgenomen in de Catalogus Gebiedskenmerken. Hierin beschrijven we voor alle gebiedstypen in Overijssel welke kwaliteiten en kenmerken behouden, versterkt en ontwikkeld moeten worden. Uiteraard staat het je vrij om aanvullende gebiedskenmerken van lokaal belang in jouw plan mee te nemen.

[Meer over de basisinspanning voor zonnevelden - ontwerp oplossingen voor een goede ruimtelijke inpassing \[doorklikken\]](#)

6. Aanvullende kwaliteitsprestaties

Naast de zogenaamde 'basisinspanning' kan het zijn dat er aanvullende kwaliteitsprestaties nodig zijn. Voor het bepalen van de mate van aanvullende kwaliteitsprestaties gelden drie variabelen:

1. Is de ontwikkeling 'gebiedseigen' of 'gebiedsvreemd'?
2. Wat is de schaal van de ontwikkeling en de impact op de omgeving?; en
3. Dient het initiatief een eigen belang, of ook maatschappelijke belangen?

Hoe groter de impact op de omgeving, hoe meer er gecompenseerd moet worden met een extra investering in de ruimtelijke kwaliteit - bovenop de basisinspanning die altijd geleverd moet worden om een ontwikkeling in te passen in zijn omgeving.

Voor zonnevelden wegen we hiernaast ook nadrukkelijk mee of er sprake is van maatschappelijke meerwaarde. Dit doen we omdat we zonnevelden alleen toestaan als tijdelijk (mede)gebruik en omdat de zonnevelden bijdragen aan de grote maatschappelijke opgave, de energietransitie. De Kwaliteitsimpuls zonnevelden is hiermee in een verbijzondering van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO).

[Meer over aanvullende kwaliteitsprestaties voor zonnevelden \[doorklikken\]](#)

7. Samen de balans bepalen

We vinden het belangrijk dat initiatiefnemers omwonenden en andere belanghebbenden actief betrekken bij de planontwikkeling voor een zonneveld. Het vroegtijdig met elkaar in gesprek gaan maakt het mogelijk om wensen uit de directe omgeving mee te nemen bij de planontwikkeling en mogelijk ook bij de exploitatie (financieel meedoen). In de praktijk blijkt dit ook voordelen op te leveren voor de initiatiefnemer: projecten vinden eerder doorgang als de dialoog met de omgeving vroeg en goed gevoerd is.

[Schematische weergave van het proces van initiatief naar realisatie \[doorklikken\]](#)

8. Aan de slag met de voorwaarden uit de Omgevingsverordening

Hoe de landschappelijke en ecologische waarden te compenseren? (lid 2 verordening)

Ieder gebied, ieder dorp en iedere plek heeft daarbij zijn eigen identiteit en kenmerken. Indien de panelen op een perceel liggen dat direct naast een bedrijventerrein en onder een hoogspanningslijnen ligt, dan is het verlies aan landschappelijke waarden beperkt. Indien het zonneveld direct naar een waardevol natuurgebied ligt, aan een recreatieve route, dan is het verlies aan landschappelijke waarden groter.

Ieder plan vraagt bij het opstellen en beoordelen om een beschouwing op verschillende schaalniveaus.

Schaalniveau 1: Het omringende landschap

Op het landschapsniveau is het vooral relevant om de omvang van een zonneveld af te stemmen op de maat en schaal van het landschap. Het gaat daarbij om het vinden van het optimum op basis van het principe van 'schaal bij schaal'. Ook dit is afhankelijk van de aard van het omringende landschap. In principe komt dit erop neer dat een klein zonneveld bij een kleinschalig landschap past, terwijl in een grootschalig landschap ook een groter zonneveld mogelijk is. Daarbij zal het optimum voor het ene landschapstype weer anders uitpakken dan voor het andere. Dit vraagt om een nauwkeurige analyse en afweging van geval tot geval.

Om te kunnen beoordelen of een zonneveld al dan niet past in het landschap gaan we uit van de gebiedskenmerken, zoals beschreven in de Catalogus Gebiedskenmerken.

Ontwerpprincipe

- Sluit aan op de landschappelijke karakteristieken van het gebied [doorklik]

Schaalniveau 2: De directe omgeving

Op het niveau van de directe omgeving wordt duidelijk hoe het zonneveld zich in de aanwezige ruimtelijke structuur voegt. Vooral de rand (hek, haag of sloot) van het zonneveld is cruciaal. De aansluiting op een open landbouwperceel vraagt om een andere benadering dan de overgang naar een woonbuurt. In alle gevallen gaat het om het vinden van een invulling die meerwaarde voor die plek oplevert. Het betrekken van direct omwonenden en lokale belangenorganisaties is hierbij waardevol (zie ook hoofdstuk 7 procesaanpak). Met name bij zonnevelden die aansluiten op een dorpsomgeving is een duidelijk 'adres' gewenst: een zonneveld met een herkenbare entree dat het gezicht vormt en betekenis aan deze plek geeft. De hier opgenomen afbeeldingen geven voor uiteenlopende omgevingen voorbeelden weer om zorgvuldig op de omgeving aan te sluiten.

Ontwerpprincipes

- Sluit aan op de omgeving [doorklik]
- Maak randen met kwaliteit [doorklik]

Schaalniveau 3: Het zonneveld zelf

Voor het zonneveld zelf zijn de hoogte, oriëntatie, maar ook de ordening en vormgeving van de panelen, constructies, trafo's, verdeelstations en eventuele hekken relevant. In grootschalig open landschappen is vooral de hoogte van de zonnepanelen bepalend voor het aanzicht van zonnevelden. Vanuit de directe nabijheid van een zonneveld zijn vooral de randen en het hekwerk beeldbepalend. Deze moeten zorgvuldig worden ontworpen.

Ontwerpprincipes

- Eenvoudige, eenduidige hekwerken en poorten [doorklik]
- Logische opstelling van panelen [doorklik]

- Eenvoudige trafo's en bijgebouwen [doorklik]

Hoe de maatschappelijke meerwaarde aan te tonen? (lid 3 verordening)

Lid 3 a. Meervoudig ruimtegebruik

Meervoudig ruimtegebruik betekent dat een perceel voor meerdere doelen gebruikt wordt. Dus niet alleen voor het opwekken van zonnestroom, maar bijvoorbeeld ook voor waterberging of natuurontwikkeling. Dit vind de provincie belangrijk omdat we zuinig en zorgvuldig om willen gaan met onze Groene Omgeving. We gebruiken niet meer ruimte dan nodig.

Ontwerpprincipes

- Beter benutten [doorklik]
- Natuur en biodiversiteit [doorklik]
- Bijdrage aan klimaatadaptatie [doorklik]

Lid 3 b. Impact beperken en/of compenseren

Zonnevelden zijn gebiedsvreemde installaties. Daardoor hebben ze invloed op de beleving van het landschap. Hoe groot de invloed op het landschap is, hangt af van de omgeving van het zonneveld. Het zijn niet alleen de zonnepanelen die het aanzicht bepalen, ook hekwerken en transformatorgebouwtjes kunnen in het oog springen en beeldbepalend zijn. In deze handreiking staan een aantal suggesties om de impact te beperken of te compenseren.

Ontwerpprincipes

- Sluit aan op de omgeving [doorklik]
- Maak randen met kwaliteit [doorklik]
- Eenvoudige en eenduidige hekwerken en poorten [doorklik]
- Logische opstelling van panelen [doorklik]
- Eenvoudige trafo's en bijgebouwen [doorklik]

Lid 3 c. Aansluiten op de karakteristieken van het gebied

Het gaat hier om de NIET-fysieke karakteristieken van het gebied. Daarmee wordt bedoeld: aansluiten bij de cultuur, identiteit en economie van het gebied.

Ontwerpprincipe

- Aansluiten op de identiteit, cultuur en economie van het gebied [doorklik]

Lid 3 d Bijdrage leveren aan maatschappelijke doelen

In de verordening [doorklik] is aangegeven dat onder 'bijdragen aan maatschappelijke doelen' verstaan wordt: in ieder geval aan de provinciale doelen ten aanzien van duurzaamheid, maar ook aan draagvlak in de omgeving, bijdragen aan maatschappelijke cohesie, (financiële) bijdragen aan maatschappelijke opgaven, enz.

In de Omgevingsvisie zijn kwaliteitsambities voor duurzaamheid [doorklik] en sociale kwaliteit [doorklik] opgenomen. Die zijn vertaald in onderstaande ontwerpprincipes.

Ontwerpprincipes

- Bijdragen aan energietransitie [doorklik]

- Sluiten van kringlopen [doorklik]
- Bijdragen aan educatie en/of kennisdelen [doorklik]
- Overijssels 'noaberschap' [doorklik]